

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32— K
Félévre	16— „
Negyedévre	8— „
Egy óra	2-70 „
Egyes szám ára 10 fillér.	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELÉVEL

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 216. szám.

Szombat, szeptember 22.

Károly király válasza a pápa jegyzékére.

Királyunk a pápa békejegyzékére a következőket válaszolta:

Szentatya! Mély megindulással vetünk tudomást Szentséged lépéséről, amelyet ama nemes szándékkal tett, hogy a népeknek visszadj a békét.

Mindig úgy tekintettünk fel Szentségedre, mint aki magasan felette áll a hadviselő népeknek és megtalálhatja az utat, hogy tartós és mindenre tisztességes békét köthessünk.

Mióta megdicsőült elődünknek trónját átvettük, célunk az volt, hogy népünknek mielőbb visszaszerezzük a béke áldásait.

Közvetlenül trónralépésünk után és az osztrák parlament megnyitása elmondott trónbeszédünkben megtettük a kezdeményezést a tartós béke elérésére.

Közös kormányunk is kifejezte beszédeiben a monarchia népeinek akaratát, hogy a vérontásnak véget vessünk.

Szentséged békejegyzékének beható megfontolása után a következő eredményre jutottunk:

Üdvözljük Szentséged gondolatát, hogy a jövőbeli világrend a fegyver hatalmának kikapcsolásával a jog, erkölcs és törvényesség uralmán alapuljon.

Csatlakozunk Szentséged felfogásához, hogy a hadviselők tanácskozzanak arról, milyen biztosítékokkal lehetne a szárazföldi, tengeri és légi haderők fegyverkezését fokozatosan leszállítani és a tengerek szabadságát biztosítani.

Tudatában vagyunk a döntőbíróságok békeszerző lehetőségének és hájlandók vagyunk erről tárgyalni.

Ha a népek igaz békehajlandósággal tárgyalást kezdenének, ebből kivirulhatna a tartós béke.

Ezen szellemtől vezéreltetve a javaslatokban a béketárgyalásokra alapot találunk és reméljük, hogy ellenségeink hasonlóan gondolkodnak.

Kérjük áldja meg a Mindenható a Szentséged által kezdett békeművet.

Tisztelettel jegyzünk Szentségednek nagyon engedelmes fia.

Károly s. k.

Jakobstadtot elfoglaltuk.

Az oroszok a Duna keleti partjára menekültek.

Berlin, szeptember 22. Délutáni telefonjelentés. A Wolff-iroda közli:

Az oroszok a németek hatalmas támadásának hatása alatt a Duna nyugati partján levő 40 kilométer széles és 1 kilométer mély állásaikat feladták és sietve a keleti partra menekültek.

Jakobstadt a kezünkön van.

Eddig több mint 4000 foglyot és több mint 50 ágyut jelentettek.

A pápa meg van elégedve a német jegyzékkel.

London, szept. 22i Daily Mail jelenti Rómából:

A pápa, aki előzetesen értesült a német jegyzék lényegéről, megkérte a német kormányt, hogy a válaszjegyzék egyes részleteinek szövegezését módosítsák. Ez meg is történt és ezért késett a központi válasza.

Más formájában azután a válaszjegyzék kielégítette a pápát, aki megelégedésének fog kifejezést adni a jegyzék tartalma felett.

Károly király válasza a német sajtóban.

Berlin, szept. 22.

Károly király választát a pápa jegyzékére az összes német lapok kommentár nélkül közlik.

A német válaszjegyzéket általában szinpatikusan fogadták, csak az altdeutsch sajtó fogadta hüvösen.

Kerenszki lesz az orosz köztársaság elnöke.

Stockholm, szeptember 22. A Dageus Nhieter arról értesül, hogy Kerenszki Moszkvában akarja magát kikiáltatni a köztársaság elnökének.

A háboru hirei.

Áttörtük az orosz frontot.

Berlin, szept. 22. A Wolf ügynökség jelentése péntek estéről.

Flandriában délután fokozódó tűz-tevékenység. Este helyi gyalogsági harcok.

Keleten a Duna balpartján Jakobstadtól északnyugatra csapataink áttörték az oroszok állásait. Eddig ezer-nél több foglyot és több ágyut zsákmányoltunk.

Terjed a békevágy Angliában.

Berlin, szept. 22. A Vossische Zeitung jelenti Rotterdamból:

A Daily Mail és Morningpost tiltakoznak az Angliában egyre terjedő békemozgalom ellen, melyet felelőssé tesznek az ismételt zendülések, a szabotázs és védkötelezettség ellen való ellenállásért.

Az oroszországi belzavarok.

Alexejev vezérkari főnök lemondása.

Szentpétervár, szept. 22.

Alexejev vezérkari főnök a közte és Kerenszki közt támadt nézeteltérések miatt beadta lemondását. Valószínű, hogy Cseremisev tábornok lesz a vezérkari főnök.

Kerenszki azt követelte, hogy mindazokat a tisztet, akik a legutóbbi Kornilov-féle lázadásban részt vettek, távolítsák el a hadseregből. A hadügyminiszter helyeselte Kerenszki álláspontját. de Alexejev ellenezte, mert az összes ily tisztnek a hadseregből való elbocsátása hatással volna a hadműveletekre.

Rotterdam, szept. 22.

Szentpétervári lapok jelentése szerint Alexejev vezérkari főnök lemondását elfogadták.

Egyébhirek.

A Times jelenti Szentpétervárról:

Kormánykörökben nem szándékoznak Kornilovval szemben tulságos szigor alkalmazni. Trotskijt kezesség mellett szabadlábra helyezik.

Szentpétervár, szept. 22. Hivatalos:

A demokrata konkrenca ellen a lakosság körében és a sajtóban élénk ellenhatás nyilvánul. Bizonyára azon aggódnak, hogy a konferencián a maximálisták kerülnek tulsulyra és kizáróan szociálista kormány alakul.

A német kormány válaszáának szövege.

Berlin, szept. 22. Tegnap nyújtották át Münchenben a bajorországi pápai nunciának a német kormány választát a pápa békejegyzékére.

A válaszjegyzék szövege a következő:

Bíboros ur Eminenciád szives volt a császárnak és királynak augusztus második napján a pápa Őszentségének nyilatkozatát átnyújtani, melyben bűnkódással eltelve a világháború pusztításain, nyomatékos felhívást intéz a hadviselő népek államfejeihez.

Őfelsége engem bizott meg a válaszadással.

Őfelsége huzamosabb ideje mély tisztelettel és őszinte hálával kíséri Szentséged fáradozásait, hogy siettesse az ellenségeskedések befejezését. Őszentsége lépésében újabb bizonyítékát látja nemes emberbaráti érzésének és azon élénk óhajt táplálja, vajha az egész világ üdvére sikere legyen a szózatnak.

A pápa törekvése annál biztosabban számíthatott Őfelsége rokonérzésű fogadtatására és meggyőződésteljes támogatására, mert a császár uralkodásának kezdete óta legfőbb és legszentebb feladatát látta abban, hogy a német nép és a világ számára megóvja a béke áldásait.

Első trónbeszédében megfogadta, hogy a német hadsereg iránti szeretet és az ahhoz való viszonya sohasem fogja azon kísértésbe juttatni, hogy országától a béke jótéteményeit megvonja, ha a háború nem válik rákényszerített szükségességgé azzal, hogy birodalmát vagy annak szövetségeseit megtámadják.

A császár fogadalmát minden ellenségeskedés megkísértése ellenére tettekkel erősítette meg.

A mostani háborúban, mely kívánsága és akarata ellenére tört ki, a császár a szövetségeseivel elsőként nyilvánította ki készségét, hogy hajlandó béketárgyalásokra bocsátkozni. Őfelsége mögött állott békére tettekre kész akarral a német nép.

Az események vészes kapcsolata 1914. évben a reményteljes fejlődés menetét hirtelen megszakította és Európát véres küzdelemre változtatta át.

Méltányolva Őszentsége szózatát, a kormány nem mulasztotta el az abban foglalt kezdéseket komolyan, lelkiismeretesen megvizsgálni.

Különös rokonérzéssel üdvözlö a császári kormány a békeszózat vezérlő gondolatát, hogy a jövőben a fegyverek materiális hatalmának helyére a jog erkölcsi hatalmának kell lépnie. Mi is áthatva vagyunk attól, hogy az emberi társadalom beteg testét csak a jog erősítésével lehet meggyógyítani. Mi osztozunk ő Szentségének ama felfogásában, hogy azon eszközöknek, amelyek az államoknak a jövőben egymáshoz való viszonyát szabályozni fogják, valamint a nyílt tenger valódi szabadságát és közösségét biztosítani hivatva lesznek, ígérte jes módon kell kifejezésre jutniok.

Ebből nehézség nélkül előállana azon feladat, hogy a felmerülő nemzetközi nézetkülönbségeket ne a haderők felvonultatásával, hanem békés eszközökkel, köztük a döntőbírósi eljárással intézzék el, amelynek jelentős békeszerző hatását ismerjük el.

A császári kormány ez irányban támogatni fog minden javaslatot amely a német birodalom népeinek életérdekeivel összeegyeztethető.

Egyik nép sem kívánhatja inkább, mint a német, hogy az általános gyűlölet és küzdelem helyébe engesztelékeny, testvéri szellem jusson érvényre.

A nemzeteknek ezen nézőpontokat kell hangsúlyozniok egymásközti viszonyaikban és úgy sikerülend nekik, hogy egyenkint is szabályozzák a még meglevő vitás kérdéseket, hogy minden népnek megadassanak a kielégítő létfeltételei, hogy ezzel a nagy népkatasztrófa visszatérése kizárassék.

Csak ezen előfeltétellel lehet megvetni a tartós béke alapját.

Ezen komoly és őszinte meggyőződés bátorít fel minket azon bizakodásra, hogy ellenfeleink is az Őszentsége által megfontolás végett előterjesztett gondolatnak alkalmas alapot kívánnak találni, hogy olyan feltételek mellett, melyek a méltányosság szellemének és Európa helyzetének megfelelnek, hozzáállassanak a jövőbeli béke előkészítéséhez.

Egyébként egyik harctéren sem volt különösebb esemény.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, szeptember 21.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadsoportja: A 4. hadseregnek Sixt von Armin gyalogsági tábornok vezetése alatt harcoló csapatai sikeresen állották ki a harmadik flandriai csata első napját. Ha az utóbbi napok tüzhatala már sejteti engedte is az angolok nagy erőfeszítését. Az ellenség részéről szept. 20-án felhasznált harci eszközöknek egy 15 kilométeres arcvonalon történt összehívása és harcba vetése a legmagasabb erőfeszítést jelentette. Az ágyúk és aknavetőgépek legerősebb pergőtüzeltése után Langermarque és Hollebecke között keskeny támadási vonalon reggel legalább 9 angol, ezenfelül több ausztráliai hadosztály, sok helyen páncélos gépkocsiktól és lángszóróktól támogatva rohamra indult. A támadás ide-oda hullámzó harc után eljuttatta az ellenséget egészen 1 km. mélységig védelmi zónákba. Passchendaelle és Güllüwelt irányában az ellenség időnkint tovább előrenyomult. Passchendaelltól nyugatra ellentámadásunk visszavetette az ellenséget. A Monin-Yperri utól északra a terep egy része az ellenség kezén maradt. A harcmező valamennyi többi szakaszán csapataink szívós hősiességű viaskodása késő délutánig, az angolokat legsúlyosabb veszteségeik mellett visszavetette harci vonalunk tölcsermezejére, amelyen túl az ellenségnek este utoljára harcra vetett erősítése nem voltak képesek többé tért nyerni. A harci zónában fekvő helységek mind birtokunkba vannak. Ma reggelig az angolok nem vették föl újból a harcot. A vezetés és a csapatok teljesítményei miként az előző flandriai csatában, ezuttal is a legmagasabbak voltak. A nyugati arcvonal többi hadseregénél, továbbá keleten és a Balkánon nem volt különösebb esemény.

Ludendorff.

HIREK

— **Tanácsülés** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a hétfői városi közgyűlésre kerülő tárgyakkal foglalkoztak.

— **A vármegye 1918. évi költségvetése.** Torontálmegye 1918. évi költségvetése az október 6-iki őszi közgyűlésen kerül tárgyalás alá. A költségvetés tárgyalása végett tartandó választmány ma délelőtt tartotta ülését és ezen a vármegye jövő évi költségvetését átvizsgálván, azt 15 napi közzemlére rendelte kitéteni. A költségvetés ez alatt az idő alatt az ügy előadójának (Vármegyeház, I. emelet 14. ajtó) naponként a hivatalos órák alatt megtekinthető.

— **A kovácsok, bognárok, cipészek, pékek és egyéb nélkülözhetlen mesteremberek felmentése.** Steuer György dr. Torontálvármegye főispánja a főszolgabírókhoz, a két r. t. városhoz és a községelöljáróságokhoz intézett rendeletében a fenti felmentések előterjesztése iránt intézkedik. A hadiszolgáltatásokról és a népfölkelésről szóló törvény alapján a katonai szükségletek kiegészítése céljából a kovácsok, bognárok, szabók, cipészek, pékek és egyéb mesteremberek oly nagy számban vétettek igénybe, illetőleg a mozgósítás folytán és a népfölkelési bemutató szemlén tömeges besoroztatás következtében igen sokan tényleges szolgálatra bevonultak, úgy hogy az említett mesteremberekben a községekben és városokban igen nagy hiány keletkezett, sőt egyes községek az említett mesterembereket teljesen nélkülözik.

Ennek következtében a polgári lakosságnak elsőrendű életszükségletei gyakran csak a legnagyobb nehézséggel vagy egyáltalában nem nyernek kielégítést.

A kovácsok és bognároknak a szükséges számban való felmentése is elsőrendű feladat, mert a mezőgazdasági üzemünkönél szükséges különböző eszközök, a mezőgazdasági munkákhoz és a fuvarozáshoz szükséges szerek elkészítése, jókarbantartása és rendbehozatala, valamint a lovaknak megpatkolása nemcsak

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, szeptember 21.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harctéri eseményekről:

Olasz harctér:

Az olaszok Sief állásaink ellen intézett támadását a vitéz védők a tüzéség kiváló együttműködése mellett, közelharcban visszaverték. Az ellenség itt jelentékeny véres veszteségein felül foglyokban 41 tisztet és több mint 100 főnyi legénységet veszített.

Telefon 330.

Szombaton, szeptember hó 22-ikén két előadás: 6 és 9 órákor

A POKOLGÉP.

Elsőrendű detektív történet 3 felvonásban. A főszerepben Gunar Sommerfeld.

A spanyol táncosnő. Vigjáték 2 felv. A főszerepben Eva Speier.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Vasárnap, szeptember hó 23-án 4 előadás: 3, 5, 7 és 9 órákor

AZ ÁTOK RABJA.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Karl Schneider. Rendezte: Richard Eichberg. A főszerepben: Ellen Richter és Hans Mierendorf.

Elsőrangú kisérő műsor.

Elsőrangú kisérő műsor.

Telefon 330.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Vasárnap, szeptember hó 23-án 4 előadás.

A „Ködös problémák” sorozat 1-ső filmje!

A KAMERUNI SZÁMÜZÖTT.

Bűnügyi dráma 4 részben.

Főszereplő: Lissi Krüger.

Polidor bajban. Bohózat.**Pali ideges.** Vigjáték.

Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

Helyárak. Mérsékelt: páholyülés 80 f., I. hely 70 f., II. hely 60 f., III. hely 40 f. Rendes: páholyülés 1-20 K., I. hely 1-— K., II. hely 80 f., III. hely 50 f.

közgazdasági, hanem igen fontos katonai érdekek is.

Ennélfogva, valamint tekintettel arra, hogy az ország ellenálló képességét nemcsak a harctéren, hanem a harctér mögött, a gazdasági fronton is biztosítani kell: felhívja a főispán a fent említett hatóságokat, hogy az említett mesteremberek az okvetlenül szükséges számban való biztosíthatása, illetőleg felmentése céljából a következők szerint járjanak el:

1. Mindenekelőtt a legnagyobb lelkiismeretességgel, a községbeli gazdák, földbirtokosok, pap, tanító, gazdakör és szövetkezet bevonása mellett meg kell állapítani, vajjon a nélkülözhetetlen mesteremberek az okvetlenül szükséges számban tényleg rendelkezésre állnak-e;

2. a hiányzó mesterember tényleges katonai beosztását a hozzátartozók meghallgatása és a hazaküldött levélen vagy levelezőlapon foglalt adatok alapján legpontosabban meg kell állapítani;

3. felmentésre csak az hozható javaslatba, aki a harctér mögött szolgál és katonai beosztásában előreláthatólag nélkülözhető. Azok, akik a harctéren vagy hadtápkörletben szolgálnak, felmentésre javaslatba nem hozhatók;

4. azokat, akik öregebbek vagy több gyermekkel rendelkeznek, elsősorban kell felmentésre javaslatba hozni;

5. ha valamelyik nélkülözhetetlen mesterember csak megfelelő helyettes rendelkezésre boesátása ellenében menthető fel, az arra való helyettes oly községből kell javaslatba hozni, ahol a helyettes bevonultatása esetén is a szükséges mesterember rendelkezésre fog állni;

6. a felmentendő mesterembereket, amint ezt a m. kir. honvédelmi miniszter 1917. évi 7900. eln. 4. számú rendelete kifejezetten előírja, a névjegyzékbe hivatalból és díjtalanul kell felvenni;

7. a pontosan megszerkesztett névjegyzékek szabályszerűen és idejében továbbítandók.

Egyidejűleg elrendeli a főispán, hogy a felmentett mesterembereket a legszigorúbban figyelmeztessék, hogy a lakosságot legpontosabban szolgálják ki, mert nem önmagukért, hanem közérdekből mentettek fel a tényleges katonai, illetőleg népfelkelési szolgálat alól. Az ellenük emelt panasz beigazolása esetén tényleges szolgálatra be fognak hivatni.

Mit tárgyal a hétfői városi közgyűlés? Nagybecskerek város képviselőtestülete folyó hó 24-ikén, hétfőn d. u. 3 órakor közgyűlést tart, amelynek tárgysorozata a következő:

1. Belügyminiszteri leirat a vár. köz. alkalmazottak családi pótléka tárgyában.
2. Belügyminiszteri leirat a vár. köz. alkalmazottak beszerzési előlege tárgyában.
3. A vár. tanács javaslata több alkalmazottnak engedélyezendő háborús segély tárgyában.
4. A törvényhatósági bizottság jóváhagyó határozata az 1915. évben lejárt 800 kor. törvényhatósági óvodai segély tárgyában.

5. A törvényhatósági bizottság jóváhagyó határozata a VI. hadikölcsön tárgyában.

6. A városi tanács javaslata a bérkocsisok viteldíjának felemelése tárgyában.

7. A törvényhatósági bizottság határozata Barát Ernő gyepmester fizetésemelése tárgyában.

8. A legtöbb adót fizetők névjegyzékének kiigazítására kiküldendő bizottság megválasztása.

9. Hivatalos jelentés a nőegyleti óvoda átvétele tárgyában.

10. Hivatalos jelentés a cukorgyár villamos-áram szolgáltatása tárgyában.

11. Hivatalos jelentés a Nagybecskerek-Bégapart állomás villamosáram szolgáltatása tárgyában.

12. Hivatalos jelentés a községi választók névjegyzéke tárgyában.

13. Hivatalos jelentés a városi mozi bérbeadása tárgyában.

14. Hivatalos jelentés a városi előfogat bérbeadása tárgyában.

15. Hivatalos jelentés a városi régi vágóhid bérbeadása tárgyában.

16. Hivatalos jelentés a Lőder Jónás házának megvétele óvoda céljára tárgyában.

17. A városi tanács javaslata kisk. Reitter Livia nevelési járuléka tárgyában.

18. A tanács felügyelő-bizottság átirata a megüresedett két tagsági hely betöltése tárgyában.

19. Hivatalos jelentés az elsőfoku kereskedő-tanonciskolánál üresedésben lévő 4-ik tanszék betöltése tárgyában.

20. Özv. Ignátovics Ivánné kérvénye özvegyi nyugdíjának megállapítása tárgyában.

21. Hirsch Béla kérvénye ruhabeszerzési segélye iránt.

22. Bihari Lajos kérvénye ruhabeszerzési segélye iránt.

23. Czvetkov Vazul kérvénye ruhabeszerzési segélye iránt.

24. Zsivonov Athanasz kérvénye a színházi buffet bérbeadása tárgyában.

25. Mokker Lipótné kérvénye a menházi élelmészeti díjak felemelése iránt.

26. Messinger Karolin kérvénye faszegély iránt.

27. A gör. kei. szerb hitfelekezeti iskola kérvénye tüzfeszegély iránt.

28. A szemétfuvarosok kérvénye béremelés iránt.

29. Hivatalos jelentés a Straki Testvérek által bérben birt. üzlethelyiség bérlete tárgyában.

30. Özv. Sándor Jakabné kérvénye halotti negyedért.

A tengerirendelet feloldó rendelkezései.

A hivatalos lap tegnapi száma közli a földmívelésügyi miniszter 133.200. sz. rendeletét, amely a házi és gazdasági szükséglet címén feloldható tengerimennyiségek dolgában intézkedik, valamint a vásárlásnál követendő eljárást szabályozza. A rendelet alapgondolata az, hogy a tengeritermés a tengeri termelője által

házi szükségletre csak azokon a vidékeken használható fel, illetve vásárlási engedély csak olyan vidéken kapható, ahol a tengeri a fő táplálkozási cikk. A felnőtt férfimunkás fejadagját havonként és fejenként 20 kg-ban, egyéb családtagok részére pedig 12 kg-ban állapítja meg a rendelet. Vetőmag címén a bevetendő területre arányitva csak annyi tengeri feloldása igényelhető, illetve ily címen csak annyi termény vásárolható, mint amennyit az illető vidéken rendszerint 1 kat. holdra felhasználni szokás. Aki maga nem termelő, vagy akinek gazdasági szükségletét saját termése nem fedezi, jogosítva van a főszolgabíró (polgármester) által vásárlási igazolvány alapján saját házi és gazdasági szükségletére tengerit az egész területén kész áruvétel útján termelőtől vásárolni. A termelő az 1917. évi zár alá vett tengeri terméséből a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó részének (feleslegének) 50%-át (vagyis felét) minden körülmény között köteles a hadsereg és közszükségleti célokra beszolgáltatni. A sertéshizlalásra, ha a nem termelő állattartó árpa vásárlásra igazolványt nem kapott, vagy az igazolványt, miután beszerezni árpát nem tudott, az előjárásnak visszaadta, egy darab hizóra 4 métermázsza tengerit, 10 darab libára pedig 15 métermázsza tengeri vásárolhat. Ha a nem termelő állattartó árpával rendelkezik, úgy az esetben egy hizóra 2 q tengerit, 10 libára 1 q tengerit vásárolhat. Azon nem termelő, kik hizók részére tengeri bevásárlási igazolványt kapnak és azt be tudták szerezni, a közellátásban zsirra igényt nem tarthatnak.

A világ legnagyobb haditérképe. A párisi Gaulois hírül adja, hogy elkészült a világháború legnagyobb térképe. A térkép az amerikai Egyesült-Államok tulajdona és amerikai geográfusok még az Egyesült-Államok hadüzenete előtt megkezdték készítését, amelyet most fejeztek be. A roppant haditérkép, amelyen a frontok nagy sárga zászlókkal szegélyezett széles utat vágnak, háromszáz négyzetláb területet borít be. Az egész európai kontinenst adja hegyekkel, erdőkkel, városokkal, folyókkal. A nagy haditérkép, amely körülbelül félmillió korona költséggel készült, most Csikagóban van kiállítva és éjjel-nappal meg lehet nézni. Éjszaka kétszáz nagy villamos ivilámpa világítja meg.

Gyermekágyas nőknél, lábbadozó betegek-nél a természetes „Ferenc József” keserűvíz már rövid idő alatt a legesekélyebb kellemetlen érzés okozása nélkül biztosan kitisztítja a gyomrot és a beleket, aminek következtében az emésztés megjavul, az étvágy növekszik és az ellenálló képesség fokozódik.

Mezőgazdasági kamara Nagybecskerekben.

Torontálvármegye járásai, rendezett tanácsu városai és Pancsova tartoznak hozzá a nagybecskereki kerülethez. — Rubinek Gyula nyilatkozik a Torontál budapesti munkatársa előtt. — A nagybecskereki kamara hivatása.

— Budapesti munkatársunktól. —

Budapest, 1917. szept. 20.

Mezőgazdasági körökben újra erősen aktuális lett a mezőgazdasági kamarák kérdése. Az OMGE vezetősége, amely élénk összeköttetést tart fent a földmívelésügyi kormánnyal is, ezzel a képviselőházzal szeretné letárgyalatni a mezőgazdasági kamarák felállításáról szóló törvényjavaslatot és úgy az OMGE, mint az ország minden mezőgazdasági érdekképviselője azt óhajtják, hogy a mezőgazdasági kamarák a lehető legrövidebb időn belül működésüket kezdjék is meg. A mozgalom sikere annál valószínűbbnek látszik, mert Mezős Béla földmívelésügyi miniszter még államtitkár korában tevékenyen közreműködött Darányi Ignác oldala mellett a mezőgazdasági

kamarákra vonatkozó törvényjavaslat előkészítő munkálataiban.

Nagybecskereket ez az akció azért érinti különösen közelről, mert a mezőgazdasági kamarák beosztási tervében Nagybecskerek, mint az ország egyik legtermékenyebb területének középpontja, mint mezőgazdasági kamarai székhely van feltüntetve a és kamarák felállítása esetén Nagybecskerek mint mezőgazdasági és termelési gócpont fölötté jelentős szerephez jutna.

Nagybecskerek szerepéről, a nagybecskereki mezőgazdasági kamara jelentőségéről kérdést intéztem ma Rubinek Gyulához, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiváló igaz-

gatójához, aki a következő nyilatkozatot tette előttem a Torontal számára:

— Annak idején én készítettem el az előadói javaslatot, amelyet magukévá tettek az érdekeltek is. A javaslatához mellékeltem beosztási tervezet tizenyolc kamara felállítását javasolja, a beosztást a nemzeti szempontok figyelembevételével készítettük el és az egyes kerületeket úgy állítottuk össze, hogy azokban a magyarság előnye feltétlenül biztosítva legyen, nehogy gazdasági fejlődésünk ezen legfontosabb eszközei nemzetiségi agitáció fészkeivé válhassanak. A tervezetben a nagybecskereki kerület a negyedik helyen van és ehhez a kerülethez Torontal vármegye, valamint Pancsova törvényhatósági joggal felruházott város, a vármegyének két rendezett tanácsú városa és 14 járása tartozik. A tervek szerint a nagybecskereki kamarának nyolcvan tagja lesz, amelyek közül hat tagot választ Pancsova, hetvennégyet pedig a vármegye.

— A nagybecskereki mezőgazdasági kamara nemcsak egy érdekképviseleti testület lenne, hanem bizonyos tekintetben hatósági funkciót is teljesítené és mint ilyennek kötelessége lenne a törvények és rendeletek végrehajtásánál, mint ellenőrző és azok megalkotásánál, mint tanácsadó testületnek közreműködni. A kamara látná el a hozzátartozó kerületben az alsóbb mezőgazdasági szakoktatást, végezné az állattenyésztés fejlesztése érdekében szükséges munkálatokat, ellátná a gabonahírszolgálatot, résztvenne az árjegyző bizottságokban, ellenőrizné a munkás és cselédtörvény végrehajtását, nyilvántartaná a kerületében működő okleveles gazdatisztek, ellenőrizné a gazdatiszti törvény végrehajtását, munkaközvetítő hivatalt tartana fenn. Felügyelne kerületének összes gazdatiszti testületére. Szükség szerint gazdabírókat állítana fel és irányítaná a termeléssel járó összes kérdéseket.

— Legnagyobb és legfontosabb feladata azonban a mezőgazdasági kamarának a többtermelés megvalósítása lesz. A kamarát mi olyan gyakorlati intézménynek tervezzük, amely a tudományos kutatások eredményeit lehetőleg gyorsan aprópénzre váltja fel és a gazdák közkinésévé teszi. Magyarországon most kezdenek csak gyakorlatilag foglalkozni a többtermelés kérdésével, azzal a kérdéssel, amelyet Poroszországban éppen a mezőgazdasági kamarák oldottak meg igen nagy sikerrel. Nálunk is csak a mezőgazdasági kamarával lehet a többtermelést az országba bevezetni, ezért szükséges, hogy a kamarákat törvényvel állítsák fel és törvényben mondják ki a kötelező társulást. A mezőgazdasági kamaráknak azonban meg kell adni az önmegadóztatási jogot, és pedig a legteljesebb progresszivitás alapján. A kamarai illetékek arányban kell lenni a birtokkal. Azonban az államnak is hozzá kell járulnia a kamarák költségeihez, mert hiszen a kamarák sok terhet vesznek le a földművelésügyi költségvetésről és az így megtakarítandó milliókból bőségesen lehetne juttatni a gazdasági kamarának, amelyek ezeket az összegeket sokkal gyakorlatibb módon képesek felhasználni.

Beszélgése végén elmondotta az igazgató ur, hogy agrárius körökben őszintén hiszik, hogy Mezőssy Béla alatt a mezőgazdasági kamarák kérdése végleges elintézését nyer és hogy

az idevonatkozó törvényjavaslat még ebben az esztendőben a parlament elé kerül.

Paál Jób.

Csúnya nők — szépek Szép nők — szebbek

lesznek, ha arcuk, kebelük, nyakuk és kezeik finomítására, felfrissítésére és szépítésére allandóan a legtökéletesebb bőrápoló szert: a valódi

DIANA ALABASTROM-PUDERT

használgák. Egy kísérlet meggyőzi e szer csodálatos illő hatásáról.

Mindenütt kapható!

— Főelárúsióhely: —

DIANA KERESKEDELMI R. T. Budapest, V. Nádor-utca 6

A KISVAROS

Lira.

A fiam — még egészen apró legényke — a hónap eleje óta, reggelenként, megható komolysággal hátra csatolja iskolataskáját, elköszön és kötelességtudóan megy az iskolába, annak is legeslegesül osztályába. Olykor rajtakapom magam, amint az ablak mellett állva, hosszan utána nézek ennek az aprókat lépő, egészen kicsi embernek, aki megy az iskolába és nem is veszi észre, hogy egyik oldalán mellette halad az én féltő aggodásom, másikon az én forró szeretetem. A kicsi ember csak megy, megy az iskolába.

S amint ime itt állok az ablak mellett és érzem, amint e drága emberke láttára, különös szeszélyességgel, meleg gondolatok csapkodnak bennem: mintha hallanám a szálló idők kisérteties zugását s mintha látnám első-tétült multaknak hirtelen felragyogását. És megint látom a jelent, a kicsi, matrőruhás fiút, akít a tekintetem már csak elvesző messziségben tud követni, aki az én fiam s az a másik, távoli multban tovalengő gyerek, ködből való matrőruhában s ködből való iskolataskával a hátán: az én vagyok, istenem, én vagyok!

Mily különös! Végig kell simitanom lüktető homlokomat és megint rá kell eszmélnem a jelenre, mert alig tudok hinni benne. Mikor tettem meg ezt a rengeteg utat az elemi iskolától eddig a percig, amikor ime úgy érzem, hogy ez az öklömnyi gyerek a táskájában magával viszi a szívemet és egészen biztos, hogy a szívem abban a táskában dobog és nem én bennem? Mikor volt, hogyan történt? Tegnap még apró szerelmi dalok suhantak el a szívem felett és én csillogó szemmel énekeltem a szerelem csodás hatalmáról, mélységes alázattal, mint a régi udvari poéta a királynőről. Tegnap volt, tudom, amikor a Fiatalság izmos karjával átölelt, magához szorított, mintha nem akarna többé elengedni sohasem, s amikor én — igazi vagy képzelt boldogságban, ami egyre meg — szelíden a vállára hajtottam a fejemet. És ma már kicsi fiam szeméből nevet rám a Fiatalság, pajkosan és gunyosan, s én álmélkodva nézem ezt a különös, érthetetlen jelenséget, a kicsi embert, aki csak megy, megy az iskolába!

Régi, színehagyott képek huznak el a szemem előtt és egy pillanatra összetévesztem azt a békésen kullogó legénykét önmagammal,

talán azért, mert a szívemet ugyanis ő viszi magával. Játszottunk, apró gyerekek, a Bégaparton, a hatalmas szálkák között és olyan tisztán esendül ki a multból rég elhalt kacagásom, hogy szinte megdermedek tőle. Az elnémult tanár ur, furesza diákalakok az emlékezés aranyrámjában, meg szép, fehér lassu tűzű szerelmek s valami duzzadó, nemes önértett mind-mind felém intenek pirosan lobogó keszkenőkkel s én visszaintek e drága ismerősöknek, busan és meghatótan, mert mi már nem találkozunk többé! De ez a kicsi emberi lény, a hátán nagy iskolataskával s a szívén könnyű gonddal, ő bizonyára találkozni fog velük s most nem is tudja, nem is sejtí, hogy az ő bizonytalan, apró lépései az én szépséges emlékeim felé vezetnek, ahhoz az aranyesővel váró kapuhoz, amelyen túl vége szakad a mesének, éppen akkor amikor a legszebb...

Szeretném egy percre félrehuzni a jövő álomhieroglifákkal himes függönyét s kíváncsi szemmel mögéje kandikálni, mint gyerek a panoráma tiltott fülkéjébe. Hogyan fog majd ezzel a drága emberkével játszani az élet? Mi lesz a gyöngyörűsége, a vágya, a sorsa? Fogja-e majd szeretni a színes és szép szavakat, fogja-e majd rájuk lehelni a lelkét, hogy tüzesen villogjanak, mint a drágakő? Felszakadó gondolatok huzásában fog-e gyöngyörűködni, mint a vándor a fellegek mulásában? Vagy halkan zengő zenében fog-e megszületni a gondolata, bűvös zenében, mely úgy játszik az emberi szívvel, mint gyöngéd szellő a rózsaszírommal? Márványba fogja-e magasztosítani az embert, mert látni fogja szépségét, s mert szerelmese lesz az embernek? Vagy egyszerűen sütkérezni fog-e az élet naposütésében s nevetni az elfakult szavakon, az elszálló ütemeken, a széjjelmálló kövön? Mit művészet, mit ihlet, mit emberi szépség? Evóé, Élet, ki egyedülálló vagy és hatalmas és gazdagabb

Modellházban

Temesvár-Belváros, Rezső-utca 7.
Koronaherceg-szobájával szemben.

A legújabb plüsch- és szövetköpönyek, kosztümök, ruhák, bluzok, backfisch-gyermekruhák és kabátok, szőrmeárúk nagy választékban.

Saját nagy műhely!

mindeneknél! Merre fog huzni sóhaja e drága embernek és ki felé csöndül majd ujjongása? Titkosan és némán borong a nehéz függöny s én föleszmélve és csodálkozva nézem azt a kicsi embert, aki csak megy, megy az iskolába.

Nézem, nézem ezt az édes, komoly legénykét, amíg egyszerre csak befordul a sarkon és nem látom többé. És én papírra dobom e jelentéktelen perc muló hangulatát, annyi szeretettel, mintha újra nemes szerelem vallomásait fűzném halk és gyöngéd verssorokba. Talán valamikor az a drága ember megtalálja e foszló papírt és a távoli multból megérzi azt a meleg sóhajtást, amely egykor elkísérte az iskolába s azontul is az életbe, mindenhová.

-o/i.

Csak
RÁDIUM
sós borszeszt
használjunk test- és egészségápolásra.

Nagy üveg ára	K 6'60
Közép üveg ára	K 3'30
Kis üveg ára	K 1'20

Gyártja: A Dunántúli Gazdas. Szeszgyárosok
Szeszfinemítő Részvénytársasága
Nagykanizsán.

Legjobbban vesz,
legjobbban elad,
Registrier kasszát,
Registrier-Kassen-Ges. m. b. H.
Wien, VII., Siebensterngasse 31.

Tea-Extract

Citromos cukorral, vagy anélkül.
Rumarómas cukorral, vagy anélkül.
Reggeli-re, uzsonnára kitűnő. Kiválóan
jóízű. — Legkisebb szállítható mennyiség 1 kgr. Szetküldés naponta
postaesomagokban utánvétellel, vagy
a pénz előleges beküldése mellett.

Hunniz Kereskedelmi R.-t.
Budapest, Kertész-utca 27.
Telefon 148-61. Telefon 148-61.

100 hektoliteren

felüli

bortermés

egészben vagy hektoliterenként azonnal

eladó.

Hordók kikölcsönözhetők.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Lokomobilok

magánjáróvá

való átalakításához szállítjuk az
összes öntvényeket, tengelyeket,
talplemezeket stb. — Lokomo-
bilokat magánjáró gőzgépekért
becserélünk. — Bővebbet

Friedrich Testvérek

gépgyárában, Temesvár.

„MEGDER“ Talpalja

cipőjét mindenki ön-
maga „Melder“
sodronytalppal.

Lyukas cipőn új talpat

pótol.

Kellemes, ruganyos, zaj-

talan.

El nem veszihető. Ke-
reskedőknek nagyfor-
galmi cikk. Kapható
nagyban a magyar-
országi vezérképise-
letnél:

Weissenlőw Zs.

Budapest I., Lógodi-u. 50.

Telefon 136-74.

D'Im. országi megbízott: Schattelesz ügyvédség, Lugos.

Magyar-utca 2890. számú

ház eladó.

Meghívó

a Nagybecskereken székelő

Torontálmegyei Takaré- és Hitelbank részvényeseinek

1917. évi október hó 6 án délután 3 órakor
az intézeti székház gyűléstermében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság indítványa az alaptőke felemelése tárgyában.
2. Igazgatósági javaslat az alapszabályok 5. §-ának módosítása iránt.

Megjegyzés! Ezen közgyűlésre a t. c. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 13. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja akár saját személyében, akár meghatalmazott által szavazati jogát, kinek részvénye legalább 6 héttel a közgyűlés előtt átíratott s ki részvényeit a szelvényivel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az intézetnél letette.

Nagybecskerek, 1917 szeptember hó 22-én.

Az igazgatóság.

